

Informácia o priebehu a výsledkoch 1. zasadnutia Spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Čiernej Hory v dňoch 3. – 4. decembra 2018 v Bratislave a Návrh vykonávacieho protokolu

V dňoch 3. – 4. decembra 2018 sa v Bratislave uskutočnilo 1. zasadnutie Spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Čiernej Hory (ďalej len „komisia“).

Zasadnutie komisie sa podarilo zrealizovať po 4 rokoch od podpisu Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Čiernej Hory o hospodárskej spolupráci v roku 2014, na základe ktorej bola komisia zriadená v súlade s článkom 3.

Vedúcim slovenskej delegácie bol počas 1. zasadnutia komisie minister hospodárstva SR Peter Žiga a vedúcou čiernohorskej delegácie ministerka hospodárstva Čiernej Hory Dragica Sekulić.

Počas zasadnutia komisie rokovali experti obidvoch krajín o oblastiach spolupráce v kompetencii jednotlivých rezortov a inštitúcií a realizácii spoločných projektov prostredníctvom podporných a rozvojových programov, o transfere skúseností vo všetkých oblastiach vzájomného záujmu, ako aj o podpore záujmov slovenských subjektov a ich podnikateľských a investičných aktivít v Čiernej Hore.

Bilaterálna spolupráca medzi Slovenskou republikou a Čiernou Horou

Napriek tomu, že Slovensko a Čierna Hora majú nadštandardné a blízke vzťahy v zahranično-politickej oblasti, bilaterálna hospodárska spolupráca je na veľmi nízkej úrovni, a to v rámci obchodnej výmeny, ako aj investícií slovenských spoločností v Čiernej Hore, ktoré sú minimálne. Vo veľkej miere je tento stav daný veľkosťou ekonomík obidvoch krajín, ale najmä odlišnými prioritami rozvoja hospodárstva, ktoré vplývajú aj na obchodnú výmenu a zámery podnikateľských subjektov.

Vzájomný obchod medzi Slovenskom a Čiernou Horou v mil. eur

	2013	2014	2015	2016	2017	vývoj 2017/2016	10 mesiacov 2018
Export	33,64	36,44	29,41	20,65	15,81	pokles o 23,4%	13,25
Import	2,04	1,25	0,30	0,29	0,15	pokles o 48,3%	0,04
Obrat	35,68	37,69	29,72	20,93	15,96	pokles o 23,8%	13,29
Bilancia	31,60	35,19	29,11	20,36	15,66		13,21

Zdroj: Štatistický úrad SR

Bilaterálna obchodná výmena medzi Slovenskom a Čiernou Horou dosahuje nielen veľmi nízky objem, ale od roku 2015 zaznamenáva aj klesajúce tendencie. Obrat vzájomnej obchodnej výmeny medzi Slovenskou republikou a Čiernou Horou dosiahol v roku 2017 iba 15,96 mil. eur a v porovnaní s rokom 2016 poklesol o 23,8%. Slovenský export do Čiernej Hory bol v roku 2017 v objeme 15,81 mil. eur a zaznamenal pokles o 23,4%. Dovoz na Slovensko z Čiernej Hory bol v roku 2017 iba 0,15 mil. eur a klesol o 48,3%.

Podľa dostupných údajov za 10 mesiacov 2018 zaznamenal export Slovenska do Čiernej Hory 13,25 mil. eur a v porovnaní s rovnakým obdobím 2017 mierne poklesol o 2,6%. Slovenský dovoz z Čiernej Hory bol za 10 mesiacov 2018 - 0,04 mil. eur a v sledovanom období poklesol o 71,4%. Obrat vzájomnej obchodnej výmeny dosiahol 13,29 mil. eur a poklesol o 1,9%.

Hlavné komodity exportu Slovenska do Čiernej Hory:

osobné automobily (30,5%), elektrické prístroje na drôtovú telefóniu (22,7%), televízory (17,5%), hygienické výrobky z papiera (2,5%), holiace potreby (2,2%).

Hlavné komodity importu Slovenska z Čiernej Hory:

hliníkové rudy (66,0%), časti a súčasti prístrojov (18,6%), časti a súčasti motorových vozidiel (3,9%), výrobky z vulkanizovaného kaučuku (3,8%), tyče a prúty zo železa a ocele (2,0%).

Podľa údajov Národnej banky Čiernej Hory predstavoval **objem slovenských investícií** v Čiernej Hore za 9 mesiacov 2018 - 0,4 mil. eur, zatiaľ čo v roku 2017 boli celkové slovenské investície v objeme 0,7 mil. eur. V roku 2016 neboli zaznamenané žiadne priame investície zo Slovenska do Čiernej Hory.

Z hľadiska **cestovného ruchu** za 10 mesiacov 2018 navštívilo Čiernu Horu 5 576 slovenských turistov (nárast o 6,1% v porovnaní s rovnakým obdobím 2017), ktorí zrealizovali v Čiernej Hore 31 663 prenocovaní.

Napriek rýchlym zmenám a novým výzvam, ktorým musia Slovensko a Čierna Hora čeliť, existuje medzi obidvomi krajinami potenciál rastu vzájomnej spolupráce a veľa nevyužitých príležitostí v tradičných odvetviach spolupráce, akými sú energetika s dôrazom na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ochrana životného prostredia, odpadové hospodárstvo.

Možnosti pre slovenských podnikateľov existujú najmä **v oblasti energetiky** - výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (malé a stredné hydroelektrárne, fotovoltaika, biomasa), budovanie a rekonštrukcia energetickej infraštruktúry a poradensko-konzultačná činnosť v súvislosti s prijímaním európskej legislatívy v energetickom sektore, prípadne spoluúčasť na veľkých energetických projektoch zameraných na rekonštrukciu existujúcich a výstavbu nových energetických kapacít.

V rámci rozvojových projektov a prístupových programov financovaných z prostriedkov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) môže byť predmetom podnikateľských záujmov **projektovanie nových čistiarní odpadových vôd** (ČOV), renovácia existujúcich ČOV a budovanie kanalizačných a odpadových sietí. V súlade s prioritami v oblasti dopravnej železničnej infraštruktúry je perspektívnou modernizácia a výstavba nových železničných tratí v Čiernej Hore.

Zaujímavé možnosti ponúka aj **cestovný ruch** (20% HDP krajiny), ktorý je dôležitým generátorom rastu čiernohorskej ekonomiky a súčasne predstavuje jej najperspektívnejšiu časť (výstavba komunálnej infraštruktúry, športových, rekreačných a zábavných stredísk, dodávky hotelového vybavenia).

Okrem týchto sektorov má slovenská strana záujem ponúknuť Čiernej Hore aj **transfer skúseností z oblasti inovácií** prostredníctvom Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (ďalej len „SIEA“), ako aj riešenia pre informatizáciu spoločnosti a e-government.

Úspešne pokračuje **spolupráca medzi ministerstvami financií** obidvoch krajín. Experti Ministerstva financií SR sú zapojení do zlepšovania systému účtovníctva a výkazníctva verejného sektora a do podpory financovania samospráv v Čiernej Hore. V minulosti sa rezort financií podieľal na budovaní kapacít čiernohorského ministerstva financií v oblasti makroekonomického a fiškálneho prognózovania a ekonomických analýz.

Dňa 17. 12. 2018 podpísal podpredseda vlády SR a minister financií SR Peter Kažimír so svojím čiernohorským rezortným partnerom Darkom Radunovičom dohodu, na základe ktorej poskytne slovenské ministerstvo financií v rámci rozvojovej pomoci do rozpočtu Čiernej Hory milión eur na zlepšenie riadenia verejných financií v oblasti národnej regulácie hazardných hier v Čiernej Hore, ktorej cieľom je mobilizácia príjmov do štátneho rozpočtu.

Pracovná časť 1. zasadnutia komisie

1. zasadnutie komisie sa konalo formou otváracieho a záverečného plenárneho zasadnutia a rokovaniami expertov v 6 pracovných skupinách: 1. ekonomická a obchodná spolupráca, 2. spolupráca v oblasti energetiky a obnoviteľných zdrojoch energie, 3. priemysel a inovácie, 4. informatizácia spoločnosti a digitalizácia verejnej správy, 5. poľnohospodárstvo a 6. ochrana životného prostredia.

Napriek tomu, že ide o komisiu v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR, jej činnosť podporuje bilaterálnu spoluprácu vo viacerých oblastiach spoločného záujmu, vrátane záujmov podnikateľských subjektov. Zasadnutia komisie sa okrem zástupcov Ministerstva hospodárstva SR zúčastnili aj predstavitelia Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva dopravy a výstavby SR (cestovný ruch), Eximbanky SR, Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (ďalej len „SARIO“), SIEA, ako aj vybraní zástupcovia slovenských firiem.

Zasadnutie komisie 3. decembra 2018 spoločne otvorili krátkymi vystúpeniami ministri hospodárstva SR a Čiernej Hory Peter Žiga a Dragica Sekulić. Zdôraznené bolo, že ide o prvé stretnutie od podpisu medzivládnej dohody o hospodárskej spolupráci v roku 2014. Minister Žiga uviedol, že komisia na svojom 1. zasadnutí nebude rokovať o detailoch konkrétnych projektov vo finálnej fáze, ale experti by mali identifikovať oblasti spolupráce v rámci kompetencií jednotlivých rezortov a inštitúcií a navrhnúť realizáciu spoločných projektov prostredníctvom podporných a rozvojových programov, resp. transferu skúseností vo všetkých oblastiach záujmu. Komisia by mala vytvoriť platformu aj pre podporu záujmov podnikateľských subjektov a ich podnikateľské a investičné aktivity v Čiernej Hore.

Zasadnutie pokračovalo rokovaniami expertov v jednotlivých pracovných skupinách a bilaterálnym rokaním ministrov hospodárstva obidvoch krajín.

V rámci pracovnej skupiny pre energetiku si experti vymenili skúsenosti týkajúce sa implementácie energetickej legislatívy EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti energetiky. Bol deklarovaný záujem o spoluprácu so SIEA pri výmene odborných skúseností v oblasti trvalo udržateľného využívania obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“), implementácii finančných mechanizmov na podporu projektov v oblasti energetickej účinnosti a účinných metód monitorovania úspor energie.

Prerokované boli aj zámery slovenských podnikateľských subjektov na investovanie do energetických projektov v Čiernej Hore, najmä v oblasti tepelnej energetiky, ale aj do malých vodných elektrární a ďalších zariadení na výrobu elektriny a tepla s využitím OZE.

Zástupcovia pre oblasť priemyslu a inovácií diskutovali o možnostiach posilnenia spolupráce v priemysle s dôrazom na slovenské skúsenosti s implementáciou priemyselnej politiky a Koncepciou inteligentného priemyslu. Slovenská strana prezentovala skúsenosti s vytvorením modelov podpory slovenského priemyslu v segmente Priemysel 4.0.

Čiernohorská strana vyjadrila záujem o transfer slovenských skúseností v oblasti podpory inovácií a inovačného prostredia (so zameraním na vedecko - technologické parky), ako aj o rôzne druhy podpory v rámci Stratégie inteligentnej špecializácie (platforma S3).

SIEA a čiernohorská strana uvítali možnosti ďalšej výmeny skúseností a osvedčených postupov s využitím TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange instrument), alebo iných dostupných foriem pri implementácii rôznych inovačných nástrojov.

Slovenská strana prejavila záujem o rozvoj bilaterálnej spolupráce s Čiernou Horou v oblasti vedy a výskumu v súlade s Memorandom o porozumení o vedecko-technologickej spolupráci medzi Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvom vedy Čiernej Hory, podpísanom 21. júna 2017 v Podgorici.

Čiernohorská strana informovala o jej iniciatíve na založenie Medzinárodného inštitútu pre trvalo udržateľné technológie v juhovýchodnej Európe (SEEIIST) a požiadala slovenskú stranu o jej skúsenosti v oblasti zdravotníctva (prioritne z rádiológie a onkológie), ktoré by mohli prispieť k rozvoju vyššie uvedeného regionálneho projektu.

Počas diskusie o problematike e-governmentu a digitalizácie spoločnosti bola čiernohorskej strane predložená ponuka na spoluprácu a pomoc v súvislosti s konzultačnými, analytickými, implementačnými a integračnými službami pre informačné systémy a registre verejnej správy, ako aj pomoc pri riešení elektronických služieb pre občanov a podnikateľov. Slovenská strana súhlasila s tým, že výmena know-how s čiernohorskou stranou v oblasti zlepšovania elektronickej štátnej správy a informačnej bezpečnosti môže byť realizovaná prostredníctvom TAIEX.

V rámci problematiky ochrany životného prostredia boli prezentované návrhy na spoluprácu týkajúce sa výmeny skúseností v oblasti integrovaného vodného a odpadového hospodárstva (nakladanie s odpadmi, čistenie a zber odpadových vôd, ochrana vôd). V súvislosti so záujmom čiernohorskej strany o transfer slovenských skúseností z týchto oblastí budú posúdené možnosti expertnej spolupráce prostredníctvom CETIR (Centrum na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem - Centre for Experience Transfer from Integration and Reforms), Slovak Aid a Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023.

Experti oboch krajín pre spoluprácu v oblasti poľnohospodárstva vyjadrili podporu potenciálnej spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR a Správou pre bezpečnosť potravín, veterinárne a fyto-sanitárne záležitosti Čiernej Hory. Čiernohorská strana deklarovala záujem o slovenské skúsenosti týkajúce sa problematiky poľnohospodárstva a bezpečnosti potravín, lesníctva, ako aj implementácie opatrení na rozvoj vidieka a fungovania Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

Výsledky z rokovaní expertných pracovných skupín boli zahrnuté do záverečného protokolu z 1. zasadnutia komisie a úlohy z nich vyplývajúce rozpísané v Návrhu vykonávacieho protokolu.

Bilaterálne rokovanie ministra hospodárstva SR Petra Žigu s ministerkou hospodárstva Čiernej Hory Dragicom Sekulić 3. decembra 2018

Bilaterálne stretnutie ministrov hospodárstva Petra Žigu a Dragice Sekulić bolo ich prvým pracovným rokovaním a zároveň druhým stretnutím ministrov hospodárstva Slovenskej republiky a Čiernej Hory od roku 2014. Rokovania sa zúčastnil aj veľvyslanec SR v Čiernej Hore Roman Hlobeň.

Minister hospodárstva SR Peter Žiga označil spoločnú komisiu za výhodnú platformu na koordináciu spolupráce, ktorá má svoj význam najmä vo vzťahoch s krajinami mimo Európskej únie. Komisia má iniciovať nielen spoluprácu na úrovni orgánov a inštitúcií štátnej správy, ale mala by do svojej činnosti zapojiť aj zástupcov podnikateľských subjektov, ktorí by sa mohli aktívne angažovať v tendroch a v rôznych projektoch v Čiernej Hore. Vzhľadom na to, že slovenskí podnikatelia nie sú v Čiernej Hore etablovaní ako je tomu v iných krajinách západného Balkánu, predmetom ich záujmu by mohli byť najmä energetika, priemysel, ochrana životného prostredia, cestovný ruch.

Veľvyslanec SR Roman Hlobeň poukázal na nadštandardné bilaterálne zahranično-politické vzťahy, vyzdvihol pokrok Čiernej Hory v prístupovom procese vstupu do EÚ a stabilnú ekonomiku krajiny, čo by malo byť pozitívnym signálom pre slovenských podnikateľov. Vyjadril želanie, aby súčasťou najbližších rokovaní a návštev na najvyššej štátnej úrovni bolo aj spoločné podnikateľské fórum.

Ministerka Sekulić zdôraznila, že Čierna Hora je malá krajina, s pomerne nízkou mierou byrokracie a prítomných informovala o súčasnom makroekonomickom vývoji v krajine, o pôsobení zahraničných investorov v Čiernej Hore, o rozpracovaných projektoch, s prioritným dôrazom na energetiku, ako aj o priemyselných parkoch, pripravených pre investorov. Uviedla, že Čierna Hora dosiahla od vyhlásenia nezávislosti v roku 2006 výrazný pokrok a v tejto súvislosti poďakovala za podporu Slovenska v procese dosiahnutia nezávislosti krajiny. Bolo konštatované, že rast HDP dosiahol v roku 2017 - 4,7% a v 1. polroku 2018 - 4,8%. Rozpracované sú veľké investičné projekty v oblasti infraštruktúry a energetiky, ako napríklad podmorsky kábel s Talianskom, ktorý bude budúci rok spustený do prevádzky, projekt diaľnice Juh - Sever so Srbskom v hodnote 1 mld. eur, ako aj viaceré projekty v cestovnom ruchu (najväčším investorom sú Spojené arabské emiráty).

Ministri sa zaoberali otázkou rozvoja energetiky v oboch krajinách, a tiež projektmi zameranými na využívanie OZE. Podľa vyjadrení ministerky Sekulić nie sú projekty OZE v Čiernej Hore finančne podporované, keďže je v krajine ich prebytok, kapacity boli vyčerpané a výzvy na projekty boli ukončené (2/3 z celkového objemu energie je vyrobené z OZE a z vodných elektrární sa vyrába až 33% elektriny). Investori prejavujú záujem o realizáciu projektov z OZE aj bez podpory štátu (garancia výkupu vyprodukovanej energie za trhovú cenu). Ministerka informovala aj o pripravovaných projektoch rekonštrukcie energetických kapacít, ktoré by mohli byť zaujímavé pre slovenské podnikateľské subjekty.

Prerokovaná bola aj úloha automobilového priemyslu v slovenskej ekonomike, pôsobenie 4 veľkých automobilových výrobcov na Slovensku, štruktúra a objemy ich produkcie, previazanosť so slovenskými subdodávateľmi, ako aj podpora štátu investorom v automobilovom priemysle a ich všeobecný prínos pri rozvoji slovenskej ekonomiky.

Predmetom diskusie boli aj zahraničné investície v Čiernej Hore. „Nie je našim želaním, aby bola Čierna Hora investičným cieľom iba pre cestovný ruch a turistov a odbytovým miestom pre produkciu zahraničných firiem“, poznamenala Dragica Sekulić, Prioritou sú inovácie a podpora rozvoja informačno-komunikačných technológií.

Ministri potvrdili záujem o nadviazanie spolupráce medzi SARIO a Hospodárskou komorou Čiernej Hory a o zorganizovanie spoločného podnikateľského fóra.

Druhý deň zasadnutia komisie 4. decembra 2018

1. zasadnutie komisie bolo ukončené 4. decembra 2018 plenárnym zasadnutím, ktoré viedol minister hospodárstva SR Peter Žiga. Po príhovoroch obidvoch spolupredsedom komisie a zhodnotení výsledkov expertných rokovaní podpísali ministri Peter Žiga a Dragica Sekulić spoločný protokol z 1. zasadnutia komisie.

Počas zasadnutia komisie sa nekonalo podnikateľské fórum, ani B2B rokovania medzi slovenskými a čiernohorskými subjektmi. V nadväznosti na vzájomne deklarovaný záujem o spoločné biznis podujatie sa strany dohodli na zorganizovaní B2B rokovaní do 18 mesiacov od konania 1. zasadnutia komisie.

Slovenská strana považuje za prínosné, aby na rokovaní expertných skupín počas spoločnej komisie participovali v budúcnosti aj predstavitelia podnikateľských subjektov, ktorí by mohli pomôcť identifikovať reálne a vzájomne výhodné oblasti spolupráce.

Rokovanie podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu Richarda Rašiho s ministerkou hospodárstva Čiernej Hory Dragicom Sekulić 4. decembra 2018

Dňa 4. decembra 2018 uskutočnila ministerka hospodárstva Čiernej Hory Dragica Sekulić pracovné stretnutie s podpredsedom vlády SR pre investície a informatizáciu Richardom Rašim. Na rokovaní bol prítomný aj veľvyslanec SR v Čiernej Hore Roman Hlobeň.

Predmetom rozhovoru bol súčasný stav digitalizácie v obidvoch krajinách, kompetencie a zodpovednosť štátnych inštitúcií za digitalizáciu verejnej správy a informatizáciu spoločnosti, elektronická komunikácia podnikateľov so štátom, ako aj podpora záujmov slovenských subjektov v rámci systémových riešení informatizácie v Čiernej Hore, a tiež otázka veľkých investičných projektov v obidvoch krajinách.

Prediskutované boli otázky európskej integrácie Čiernej Hory, výhody členstva Slovenska v EÚ, objem finančných prostriedkov, ktoré môže Slovensko čerpať z fondov EÚ a s ich podporou realizovať rozvojové projekty, ako aj možnosti transferu slovenských skúseností z prístupového procesu do EÚ.

Ministerka Sekulić predstavila Čiernu Horu ako stabilnú krajinu, s rastom HDP 4,7%, ktorý je založený na súkromných investíciách a veľkých štrukturálnych projektoch (vybudovaný podmorský kábel s Talianskom, výstavba medzinárodného diaľničného prepojenia, budovanie turistických rezortov). Čierna Hora je dobrou investičnou príležitosťou nielen v oblasti energetiky a cestovného ruchu, ale aj priemyslu a informačných technológií.

Bol potvrdený záujem čiernohorskej strany o spoluprácu v oblasti informatizácie spoločnosti, o slovenské skúsenosti v tejto oblasti (pozitívne aj negatívne), vrátane problematiky kybernetickej bezpečnosti (pre Čiernu Horu bola otázka kybernetickej spoločnosti spojená najmä so vstupom do NATO).

Podpredseda vlády SR Richard Raši potvrdil pripravenosť Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu poskytnúť slovenské skúsenosti z oblastí patriacich do jeho kompetencie, a to prostredníctvom bilaterálnych expertných rokovaní, podporných programov alebo v rámci rokovaní Spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu.

Masmediálne pokrytie

Informácia o konaní 1. zasadnutia komisie bola zverejnená na webovej stránke Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Ministerstva hospodárstva Čiernej Hory.

Záver

1. Prvé zasadnutie Spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Čiernej Hory v dňoch 3. – 4. decembra 2018 v Bratislave sa konalo po 4 rokoch od podpisu medzivládnej dohody o hospodárskej spolupráci, na základe ktorej bola komisia zriadená.
Napriek tomu, že počas 1. zasadnutia neboli dohodnuté detaily konkrétnych projektov vo finálnej fáze, zasadnutie malo význam z hľadiska identifikácie oblastí bilaterálnej spolupráce v rámci kompetencií jednotlivých rezortov a inštitúcií (programy a projekty medzinárodnej spolupráce a transfer slovenských skúseností vo všetkých oblastiach záujmu). Komisia by mala vytvoriť platformu aj pre podporu záujmov podnikateľských subjektov a ich potenciálnu účasť v pripravovaných projektoch v Čiernej Hore.
2. Počas zasadnutia komisie experti jednotlivých ministerstiev a štátnych inštitúcií rokovali v 6 pracovných skupinách: 1. ekonomická a obchodná spolupráca, 2. spolupráca v oblasti energetiky a obnoviteľných zdrojoch energie, 3. priemysel a inovácie, 4. informatizácia spoločnosti a digitalizácia verejnej správy, 5. poľnohospodárstvo a 6. ochrana životného prostredia.
3. Slovensko a Čierna Hora majú nadštandardné zahranično-politické vzťahy, avšak ekonomická spolupráca je na minimálnej úrovni. Vzájomná obchodná výmena je veľmi nízka (obrat zahraničného obchodu iba 16 mil. eur v roku 2017), investície slovenských subjektov v Čiernej Hore sú zanedbateľné. Vo veľkej miere je tento stav daný veľkosťou ekonomík oboch krajín, ale najmä odlišnými prioritami rozvoja hospodárstva, ktoré vplývajú aj na obchodnú výmenu a zámery podnikateľských subjektov.
4. Z hľadiska slovenských záujmov a možností v Čiernej Hore dominuje najmä oblasť energetiky (výstavba a rekonštrukcia energetických zariadení, využívanie OZE, poradensko-konzultačná činnosť v súvislosti s prijímaním európskej legislatívy v energetickom sektore), projekty zamerané na ochranu životného prostredia – odpadové hospodárstvo, čistiare odpadových vôd, informatizácia spoločnosti (ponuka informačných riešení a registrov verejnej správy).

5. Slovenská strana je pripravená poskytnúť Čiernej Hore transfer skúseností a spoluprácu v oblasti:
- inovácií a podpory inovačného prostredia – SIEA v rámci svojich programov a projektov zameraných na podporu medzinárodnej spolupráce v oblasti inovácií (program TAIEX),
 - informatizácie spoločnosti a e-governmentu, ponuka informačných riešení a registrov verejnej správy,
 - riadenia verejných financií a reformy verejných financií,
 - ochrany životného prostredia (oblasť integrovaného vodného a odpadového hospodárstva,
 - poľnohospodárstva a bezpečnosti potravín, lesníctva, ako aj implementácie opatrení zameraných na rozvoj vidieka.
6. Výsledky z rokovaní počas 1. zasadnutia komisie boli zhrnuté v záverečnom protokole, ktorý podpísali ministri Peter Žiga a Dragica Sekulić 4. decembra 2018 a úlohy z neho vyplývajúce boli rozpísané v Návrhu vykonávacieho protokolu, ktorý tvorí súčasť predkladanej informácie.